

Літаратура і мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАУ БССР

№ 52 (1689)

Пятніца, 29 чэрвеня 1962 года

Цана 4 кап.

ДЛЯ ШЧАСЦЯ ЧАЛАВЕКА

Два дні сямая сесія Вярхоўнага Савета БССР пятага склікання абмяркоўвала пытанне аб далейшым паліпашэнні медыцынскага абслугоўвання сельскага насельніцтва.

— Па забяспечанасці насельніцтва ўрачамі, — адзначыў міністр аховы здароўя БССР дэпутат І. А. Іскара, — Беларусь пераўтварылася ў краіну з найбольшым колькасцю медыцынскіх устаноў. У 1959 годзе на 10 тысяч жыхароў у БССР было 13,3 урача, у ЗША — 12,1, Англія — 11,4, у Францыі — 10,7.

З году ў год паліпашаецца стан здароўя народа, павышаецца фізічная развіццё дзяцей і падлеткаў, зніжаецца агульная захворванне, павялічваецца працягласць жыцця. Агульная смяротнасць насельніцтва знізілася: у 1961 годзе яна была самай нізкай у свеце пры высокім натуральным прыросте насельніцтва.

Лічы і факты, прыведзеныя ў дэкларацыі, у выніку дэпутатаў на сесіі, сведчылі аб тым, што медыцына і арганізацыя аховы здароўя наблізіла працу над тым, каб неабходныя кваліфікаваныя медыцынскія дапамогі да сельскага насельніцтва.

Адзін з гэтых спраў асцяж і навішчаныя пытанні. Міністр дэпутатаў, адзначаючы поспехі, ускрываў і недахопы, уносіў прапановы, накіраваныя на паліпашэнне абслугоўвання працаўдзяцельнасці.

«Усё ў імя чалавека, для шчасця чалавека» — гэты ўрачыства абавязаны партыя лозунг прымае ўсе вынікі на сесіі. Прынятыя сесіяй рашэнне дэталізаваць і далей паліпашаць ахову здароўя нашых людзей.

Вярхоўны Савет разгледзеў і іншыя пытанні: выбару новых саветаў Вярхоўнага суда БССР, зацвердзіў Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

НАРОДНАМУ ПІСЬМЕННІКУ

27 чэрвеня 1962 года Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР В. І. Казлоў уручыў Міхалу Ціханавічу Лынькову Ганаровую граматы Вярхоўнага Савета Беларускай ССР і пасведчанне аб прысваенні яму ўказаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР ганаровага звання Народнага пісьменніка Беларускай ССР за заслугі ў развіцці савецкай літаратуры і актыўную грамадскую дзейнасць.

Прымаючы Ганаровую граматы аб прысваенні звання Народнага пісьменніка Беларускай ССР, Міхал Ціханавіч Лыньков горада дзякаваў Камуністычнай партыі і Савецкаму ўраду за высокую ацэнку яго творчай працы.

В. І. Казлоў ад імя Цэнтральнага Камітэта Кампартыі Беларускай ССР, Прэзідыума Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Беларускай ССР сардэчна павітаваў Міхала Ціханавіча Лынькова з прысваеннем яму высокага ганаровага звання, пажадаў добрага здароўя і далейшых творчых поспехаў.

НЕ ЗАБЫУНА

Набліжаецца зямлянавава дата — 150-годдзе разгрому напалеонаўскай арміі ў Айнаўцы 1812 года. Многія эпизоды гэтай вялікай народна-вызваленчай эпопеі разгортваліся на тэрыторыі Беларусі. Рэдакцыя звярнулася да дырэктараў рату беларускіх музеяў з просьбай расказаць, якіх падзей і зямлянавава даты.

БАРЫСАЎ

Беразіна... На пахатых берагах гэтай цыхай ракі 150 год назад адбыліся гістарычныя падзеі. Імяна тут армія Напалеона страціла ў баях на пераправах 25 тысяч ваяводаў салдат і афіцэраў, больш 30 гармат, усё абозы.

Набліжэнне 150-й гадавіны падзей, адным з важных этапаў якіх была бітва на Беразіне, выклікае вялікую цікавасць у працоўных Барысава і навакольных раёнаў.

Да зямлянавава даты на гістарычным месцы — Батэраў пабудаваны новы будынак музея. Тут у 1812 годзе знаходзіліся Барысеўскае пераправавае ўмацаванне. Крыху далей, там, дзе старыя сосны густа пераплілі свае вершыні, ішчы і цяпер захаваўся сляды былых баёў — глыбокія дамы і насыпы.

ГРОДЗЕНСКИМ зямлям не пашанцавала. Шмат тысяч год таму назад ледавік пакінуў тут аб сабе паміны — камяне. Яго поўна на тэрыторыі палых. Рознага — ад буйных глыбаў да драбнін камячыкаў. Па пяцідзесяці, шэсцідзесяці і нават восемдзесяці кубічных метраў рассыпана на плошчы толькі ў адзін гектар. Месцамі глянец на поле і даўна даецца, як праз такі брук могуць прабіцца расліны, як гэтае поле людзі апрацоўваюць. Угнойвай — не ўгнойвай такое поле, а ўраджай будзе заўсёды слабы.

Ча ла веку, якому не даводзілася сустракацца з камяністымі глебамі, цяжка нават сабе ўявіць памежжы гэтай бяды. Вось некалькі прыкладаў.

У нармальных умовах адным лямехом можна араць палы сезон, — гаворыць намеснік старшыні калгаса «Нёмна» Гродзенскага раёна А. Стрыніч, — але з-за прыкладнага камяня нашы трактарысты летас толькі за паўсезону паламалі 153 лямехі і амаль столькі ж стоек, а гэта ж усё — грошы. Падлічы, колькі абдыбдзена гектар такога ворыва.

— Хіба мы вінаваты? — крыўдзіцца трактарыст, які прысутнічае пры размове. — У паліцорпусным плугу я адзін за змену па два лямехі і па дзве стоек мяняў, і вось табе ўжо дзесяць лямехоў і дзесяць стоек! Хіба ў мяне мінашчальнік які-небудзь ёсць, каб я аб'ядаў камяні, ці што?

У размову ўмешваецца калгаснік. Ён з абурэннем дадае: — Даюць нам гэтую тэхніку, а што толку? Сялянін не хапае нават на адзін сезон! Усюды могілкі машын, а конная з іх колыны каштуе...

І сапраўды. Для многіх калгасных брыгад на Гродзеншчыне не садзіць бульбу і кукурузу машынамі — мара. З першага заходу бульба і кукуруза садзіліся выхадцамі са строю. Якая карысць з квадратаў на тэрыторыі? Ды што кватраці! Месцамі наогул апрацоўваюць зямлю толькі прымытальнымі прыладамі.

У многіх калгасах Гродзеншчыны да сённяшняга дня ляжыць не разараныя межы, якія некалі падзялялі аднаасобныя палоскі, бо на межах гэтых звагена камяне.

— Ах, які ў вас прыгожы краіна! пералескі, хвойні, кусты! — захапляюцца масквіцы, лейнградцы, улетку праездзячы па Гродзеншчыне на курорт у Друскенікі.

Ім і няўдзя, што гэтыя пералескі і кусты не ад добрага жыцця. Гэта камяністая, непрыгодная для ворыва зямля.

За апошнія гады механізацыя навушчыліся выцягваць валуны трактарамі. Валунны гэтыя, нібы тысячныя гурты авечак, высталіліся ўздоўж межаў і дарог. Але на палых засталася драбна, якой, здаецца, няма канца і краю. Ды і валуны прыбіраюць толькі зверху. А іх, нібы разнакі, у пірог, наторна-

на ў глебу ўсярадыне — зазаявайся толькі, трактарыст!

ШТОГОД збіраць камяне пасылаюцца тысячы калгаснікаў. Калгасы трацяць на гэта вялікую колькасць працадён. Змагацца з камянем штогод выходзяць школьнікі. Прыязджаюць з горада брыгады студэнтаў, рабочых. Але вынік ручной уборкі камяня — кропля ў моры.

— Я некай падлічыла, — скардзіцца брыгадёр калгаса «Звязда» Ваўкавыскага раёна М. Глебкі, — што ў нашым калгасе, калі нават усю рабочую

На Мінскім камвольным камбінаце — вялікі калектыў самадзейных артыстаў. Спэвакі, танцоры, музыканты, чытальнікі часта выступаюць з канцэртамі перад рабочымі камбіната. Запрашаюць іх і ў рабочыя клубы сталіцы.

Асаблівай папулярнасцю ў гледачоў карыстаецца танцавальны калектыў. У яго рэпертуры — беларускія, рускія, украінскія, мадаўскія танцы, а таксама танцы народаў краін народнай дэмакратыі. Фотакарэспандэнты знялі дэзэч у хвалюючы момант — перад выступленнем у Палацы культуры прафсаюзаў.

Фота М. МІНКОВІЧА
і М. РУБІНШТЭЙНА.

родны паэт Якуб Колас звярнуўся з заклікам узяць усе сілы і сродкі народа на ачыстку налёў ад камяня. З таго часу не адзін вучоны абараніў дэсертцыю на гэту камяністую глебу. Толькі карысці ад гэтага

Вось імяна, пасылаюць... Вышэй я прыводзіў прыклад, як у адным калгасе за паўсезону паламалася паўтарыста стоек і лямехоў. Вага адной стойкі і аднаго лямеха налі трыццаці пачынаюць, адзін калгас за паўсезону загубіў пачынаюць тры дзесяці, вырабленых з жалеза.

А ў вобласці больш чатырохсот калгасоў! І вось на барацьбу з камянем на Гродзеншчыне

МАСТАЦТВА — У БЫТ

Так называецца выстаўка-продаж выяўленчага і прыкладнага мастацтва саюзных рэспублік, якая адкрылася ўчора ў Мінску.

На выстаўцы экспануюцца шырокі выбар керамічных вырабаў, мастацкай апрацоўкі дрэва, пазямі, партрэты пісьменнікаў і кампазітараў.

Мэта выстаўкі — шырокая прапаганда твораў і вырабаў прыкладнага мастацтва, закліканых упрыгожыць быт савецкага чалавека.

Справаздача студэнтаў

У Дубровенскім раённым Доме культуры экспануюцца дэпоны работы выпускнікоў Мінскага мастацкага вучылішча.

Аматары жыццёвага з адарваным адгуканнем аб работах «Летам» Кузьмінскай, «1941 год» Герцавіча, «Падручнік» Монаха, «Абедзены перапынак на будоўлі» Шумскага, «Школьнік» Гоманава.

А. МАЦЫЛЕВІЧ.

На грамадскіх асновах

Прынята зацьвіць у нашым раённым бібліятэцы імя М. Багдановіча. Тут заўсёды ўтульна і людна. Свабодны доступ да кніжнага фонду дазваляе лёгка і хутка выбраць патрэбную кнігу, часопіс, газету. Антыквары, гутаркі, агіды. Так, навуковы супрацоўнік музея А. Міхаліч Е. Манюскай надала зрабіла бібліятэцы прыватны канферэнцыйны гутаркі, агіды. Так, навуковы супрацоўнік музея А. Міхаліч Е. Манюскай надала зрабіла бібліятэцы прыватны канферэнцыйны гутаркі, агіды.

Робатнік гарадской бібліятэкі стварыў хатнюю бібліятэку на вуліцы Мінскай і імя Манава. Загадваюць імі пенсіянеры М. Назава і работніца маршута В. Койда. Бібліятэка-прадзюсеры і асабістыя прадпрыемства і заводы горада.

г. Навагрудка, Д. ЗІНГЕР.

Выстаўкі і вечары

Ілюстраваную кніжную выстаўку «Любімыя пазы Беларускага народа» падрыхтавала Смаргонская раённая бібліятэка. Тут экспануюцца творы Янкі Купалы, выданыя ў даўнявокаліны савецкіх перыяды.

Раённая бібліятэка рытуе літаратурна-мастацкі вечар, прысвечаны творчасці Янкі Купалы.

Ул. СУРМАЧ.

Аляксей КАРПЮК.

ПРАБЛЕМА З БАРАДОЙ

сёму кінюць на ўборку камяня, дык гэтай работы мы не зробім і за дзесяць год! А хіба можам мы столькі чакаць? Мне хочацца, каб мой голас дайшоў да нашых вучоных і работнікаў прамысловасці. Няхай яны прыдумваюць машыны для ўборкі камяня. Народ скажа ім дзякуй.

— Галоўнае, што я не так цяжка і зрабіць! — з гнева гаворыць намеснік аддзела абласнога аб'яднання «Сельгас-тэхніка» І. Ганчаровіч. — Бульбакамабай на нашай зямлі не можа працаваць і мы прабавалі пуснаць яго на камяне. І што ж? Ён яго цудоўна выбіраў! Але камабай разлічаны на паўны калёр бульбы і вялікія камяні засладоўвае, машыну часта закліноўвае. Вось каб яе сканструаваць так, каб яна падбірала камяні ўсе, незалежна ад памеру!

Таварыш Ганчаровіч — маляды спецыяліст, ён гарачы і любіць выказацца рэзка. Што-сці прыгадаўшы, дадае:

— На студэнцкім пленуме ЦК КПСС вельмі добра выступілі былы скаратар Алтайскага крайкома КПСС Пысін. Калі ён абвясціў, што мала выпускаецца даўнявокаліны машын, яго перапынуў таварыш Хрушчоў словамі: «Траба старшыня саўнартасаў за гэта на тыдзень — два ўзяць дзяржмі, тады будзе даўнявокаліны машыны...» Дык вось, — гаворыць І. Ганчаровіч, — не пашкодна б таксама і тых, ад каго залежыць навінаўтварэнне і масавы вытворчасць камяняўборачных машын, паслаць на палы, даць ім у рукі кошыкі ці старыя ведры і прымушыць кошы бы некалькі дзён збіраць камяні! Панылі б ад смутку гэтыя людзі, успомнілі б сёння, і тады тая машына з'явілася б у нас хутка!

На Гродзеншчыне — 426 000 гектараў ворнай зямлі. У сяроднім гэтай зямлі дае сямёнавокаліны цэнтнераў з гектара. Калі ўзяць ураджайнасць толькі на чатыры дэцтнера, дык гэта дасць каля дванаццаці мільёнаў пудоў, і г. зн. вызваліць дзяржаву ад клопатаў забеспячэння вобласці хлебам. Адным словам, рэзэрв вобласці — у павышэнні ўраджайнасці збожжавых. Але без вырашэння праблемы камяня ўраджайнасць не ўзніме. Сапраўды: пяцідзесяць кубаметраў камяня на плошчы аднаго гектара пакрывае да

аднаго метра выбіраў б усе камяні — і малыя, і вялікія, каб бліжэйшыя пяцідзесяць год людзям не бадзела пра іх галава.

Маючы ў дастатковай колькасці машыны для ўборкі камяня, іх можна было б сканцэнтраванна на спецыяльных станцыях, накітавалі меліярацыйных, і гэтыя станцыі апрацоўвалі б глебу калгасамі плавана, комплексна, з вядзненнем уліку, калі тое ці іншае поле ў апошні раз ачышчалася і на якую глыбіню. Улік такі патрэбен для таго, каб ведаць, калі траба будзе брацца зноў за ачыстку. Справа ў тым, што верхнія пласты глебы, хоць і неспрыяльныя для вага чалавека, але ўсёсць час зрушваюцца. Калі мы наспысем у кошыкі бульбы і пачнём іх трэсці, дык зверху апынуцца самыя вялікія бульбыны. Прыкладна так «растуць» камяні.

Усім вядома, што камяне — будаўнічы матэрыял. І яны і даўна, але частку гэтага будаўнічага матэрыялу ў «Гродзенскай вобласці» прывозіць з Украіны. У бітумным годзе нават прадугледжана павялічэнне чалавечага збору. Толькі будаўнічы арганізацыі горада Гродна прывозіць камяня 5 000 кубічных метраў! Вось яго, і чыгунка для шчыбіні. Чыгунка робіць гэта бэ тлумачоўня, маўляў, дарога наша і мы возім па ёй, што хочам. Будавнікі апрацоўваюць так: масцовае камяне не мае патрэбнай цвёрдасці і мы вымушаны прывозіць яго далёку. Анеідот! Выдаем ёсць нешта цяжардзейнае за гродзенскі граніт, быццам на месцы нельга знайсці патрэбнае камяне!

Утварыўшы камяняўборачны станцыі, можна было б паставіць так справу, што здабыцтва камяня стала б рэнтабельнай гаспадарчай. Камяне, якое вывозілася б у іншыя рэспублікі, стала б багаццем Гродзеншчыны!

ПРАБЛЕМА камяністых глеб існуе не толькі на Гродзеншчыне. Гэта даўнявокаліны амаль усёй Беларусі. Ды і не толькі Беларусі, а і Прыбалтыкі. Песочныя і ўсю паўночнага захаду Расіі. Яшчэ на XXII з'ездзе Камуністычнай партыі Беларусі на-

мала. Многія з гэтых работ практычнага значэння не маюць і, як правільна выказалася некалі газета «Известия», вучаць, «як начаць камяні».

Нядаўна Акадэмія навуц СССР выдала ў добрых колах і на высокакачэснай паперы даволі вялікі атлас БССР. У гэтым атласе ёсць усе. Пагартуйшы яго, нават можна даведацца, у якім месцы рэспубліцы ёсць рэдкае птушка драфа, вучацца паганя. У атласе ўдзяна і такі незвычайны для Беларусі зварок, як суслік. Зарэгістраваны кожны дом адпачынку, адназначны забалоначны, парослая хмызняком зямля. Але даўна, сярод соцен карт не знайшоўся месца і для адной, дзе б з такой жа акуртанасцю былі адзначаны і камяністыя глебы. Думалася, гэта выпадкова? Не, проста іх ніхто не ўлічваў!

Рыхтуючы гэты матэрыял, я быў у Міністэрстве сельскай гаспадаркі БССР. Навукова-даследчым інстытуте механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі, які ўзначальвае акадэмік М. Мацлаў. У гэтых навуковых інстанцыях памеры плошчаў, засмечаных камянем, а таксама прылічкі іх засмечанасці называліся зусім рознымі. Я спытаў у Міністэрстве сельскай гаспадаркі БССР, што робіцца з гэтым злом у маштабах Беларусі.

— Праблема камяня, — сказаў там, — праблема з баіградою! Мы змагаемся з ім, а ён і пры разнараўналі сёльгастэхнікі і запасных частак машынаў камяністыя раёны і, напрыклад, на Гродзеншчыну пасылаем селян, трактароў, а да іх стоек і лямехоў у імят разоў больш, чым на Гомельшчыну...

3 горада над Бугам

Заўтра ў Мінску, у паліцары Дзяржаўнага рускага тэатра імя М. Горькага, пачынаецца гастроль Брэскага абласнога драматычнага тэатра імя ЛКСМБ.

У гутарцы з нашым карэспандэнтам дырэктар тэатра Л. Валчэцкі паведамаў:

— Як і ў папярэдні свой прыезд (апошні раз калектыў быў у Мінску ўлетку 1959 года), мы адкрываем гастроль пачынаючы з «Брэскага» (жэнісёры — заслужаныя дзеячы мастацтва БССР А. Міронскі і Ю. Арынянскі). Гэты спектакль — своеасаблівы творчы маніфест тэатра — вытрымае ўжо больш 470 паказоў у рэспубліцы і за яе межамі, а ў 1960 годзе ўдастоены гонару быць паказаным на сцэне Крамлёўскага тэатра.

З новых твораў Беларускай драматургіі тэатр паставіць «Дзіўны дом» П. Васілеўскага (паставіў па засл. арт. БССР Г. Волкава) і «Чалавек за бортам» Я. Пасава (рэжысёр Ю. Арынянскі). Абодва спектаклі вядзюцца пра жыццё нашай моладзі, у іх узнімаюцца навіны грамадскія праблемы.

Малодзёму тэатру прысвечаны таксама спектаклі «Вялікае хваляванне» І. Дзяржэцкага, «Сам у сабе ў палоне» В. Смірнова і С. Крайнова, «Хукара» А. Сафронава, «Жыццё і злаячынства» Антона Шэле-става (па раману «Гэ-нар» Г. Мядзінскага).

Выкрыжцкі міжнароднага мілітарызму і кала-нізмі прысвечаны спектаклі «Крэдыт у ні-белунгаў» Ф. Куна і «У-сэрцы Афрыкі» (інсцэ-ні-скай).

Малодзёму тэатру прысвечаны таксама спектаклі «Вялікае хваляванне» І. Дзяржэцкага, «Сам у сабе ў палоне» В. Смірнова і С. Крайнова, «Хукара» А. Сафронава, «Жыццё і злаячынства» Антона Шэле-става (па раману «Гэ-нар» Г. Мядзінскага).

Выкрыжцкі міжнароднага мілітарызму і кала-нізмі прысвечаны спектаклі «Крэдыт у ні-белунгаў» Ф. Куна і «У-сэрцы Афрыкі» (інсцэ-ні-скай).

Малодзёму тэатру прысвечаны таксама спектаклі «Вялікае хваляванне» І. Дзяржэцкага, «Сам у сабе ў палоне» В. Смірнова і С. Крайнова, «Хукара» А. Сафронава, «Жыццё і злаячынства» Антона Шэле-става (па раману «Гэ-нар» Г. Мядзінскага).

Выкрыжцкі міжнароднага мілітарызму і кала-нізмі прысвечаны спектаклі «Крэдыт у ні-белунгаў» Ф. Куна і «У-сэрцы Афрыкі» (інсцэ-ні-скай).

Малодзёму тэатру прысвечаны таксама спектаклі «Вялікае хваляванне» І. Дзяржэцкага, «Сам у сабе ў палоне» В. Смірнова і С. Крайнова, «Хукара» А. Сафронава, «Жыццё і злаячынства» Антона Шэле-става (па раману «Гэ-нар» Г. Мядзінскага).

Выкрыжцкі міжнароднага мілітарызму і кала-нізмі прысвечаны спектаклі «Крэдыт у ні-белунгаў» Ф. Куна і «У-сэрцы Афрыкі» (інсцэ-ні-скай).

Малодзёму тэатру прысвечаны таксама спектаклі «Вялікае хваляванне» І. Дзяржэцкага, «Сам у сабе ў палоне» В. Смірнова і С. Крайнова, «Хукара» А. Сафронава, «Жыццё і злаячынства» Антона Шэле-става (па раману «Гэ-нар» Г. Мядзінскага).

Выкрыжцкі міжнароднага мілітарызму і кала-нізмі прысвечаны спектаклі «Крэдыт у ні-белунгаў» Ф. Куна і «У-сэрцы Афрыкі» (інсцэ-ні-скай).

Малодзёму тэатру прысвечаны таксама спектаклі «Вялікае хваляванне» І. Дзяржэцкага, «Сам у сабе ў палоне» В. Смірнова і С. Крайнова, «Хукара» А. Сафронава, «Жыццё і злаячынства» Антона Шэле-става (па раману «Гэ-нар» Г. Мядзінскага).

Выкрыжцкі міжнароднага мілітарызму і кала-нізмі прысвечаны спектаклі «Крэдыт у ні-белунгаў» Ф. Куна і «У-сэрцы Афрыкі» (інсцэ-ні-скай).

роўка рамена прагрэс-нага амерыканскага пісьменніка Дзеісана «Начныя парогі».

Класічныя творы ў гастрольным рэпертуары паставілі паставілі «Сабакі на сене» Лопе де Вега і «Джэні Герхардт» (па раману Т. Драйзера).

— Якія змены адбыліся ў тэатры тэатра — апошнія гады — спыта-лі мы ў Л. Валчэцкага.

— Першаважнае бо-льшасць нашых артыстаў, адказвае ён, — старыя знаёмыя мінчан. Але келі папоўніліся мо-ладзёю з самадзейнасці і іншых тэатраў краіны. Спэцыяльна, што знем-ства з імі будзе пры-ем-на для гледачоў сталі-цы.

— Калі гаворыць пра знаёмства, — працягвае далей дырэктар тэатра, — дык і тыя арты-сты, што вядомы мінча-нам, з'явіліся на сцэ-ну ў «незвычайных» ра-курсах. Напрыклад, за-служаны артыст БССР В. Усусуа, якому вы-палае перш за ўсё па-ра-на байца Кукушкіна з «Брэскай крэпасці». Не-звычайным будзе яго выступленне ў ролі Шя-ця ў «Вялікай хваля-ванні», бо гэты яго геро-і-абсалютна супрацьпа-ласці аб'яўленаму і са-мадэмаму патрыоту Кукушкіну.

Артыст В. Усусуа ўвогуле вы-ступіць з вельмі разна-стайным рэпертуарам: малодзі настайнік. Аля-ксандр «Дзіўны дом», Ф.

Артыст В. Усусуа ўвогуле вы-ступіць з вельмі разна-стайным рэпертуарам: малодзі настайнік. Аля-ксандр «Дзіўны дом», Ф.

Артыст В. Усусуа ўвогуле вы-ступіць з вельмі разна-стайным рэпертуарам: малодзі настайнік. Аля-ксандр «Дзіўны дом», Ф.

Артыст В. Усусуа ўвогуле вы-ступіць з вельмі разна-стайным рэпертуарам: малодзі настайнік. Аля-ксандр «Дзіўны дом», Ф.

ПРЫЧЫНАЕ НАТХНЕННЕ ПРАЗІКА

«Блакіт 1 золата дня» — першы зборнік мастацкай прозы У. Караткевіча, да якога маюць пісьменнік ішоў ад лірычных вершаў. З цікавасцю і поўнай насяражонасцю разгортваем кнігу. Але, прачытаўшы найбольш значную ў зборніку апавесць «Свая легенда» (у першай рэдакцыі — «Раман Ракуты»), адчуваем радасную ўсхваляванасць, разумееш, што ў беларускую мастацкую прозу прыйшоў ішоў адліна сапраўдны талент.

Гэта твор — аб гераічнай барацьбе беларускага народа супраць феадалаў і ўцёскаў у XVII стагоддзі. Здавалася б, падзеі тых часоў маюць выключна гістарычны інтарэс: Беларусь пастаянна ўваходзіла ў польскую шляхецка-судзіцкую рэалізацыю на беларускіх землях, жудасны нацыяналізм і сацыялізм прыгніталі, ганенне на беларускую культуру, мову, звычкі. Аднак «Свая легенда» — гэта не гістарычная апавесць у традыцыйным сэнсе, тут няма сапраўдных гістарычных фактаў, няма гістарычных персонажаў, няма нейкіх з іх, як Ілья Сапег, толькі ўспамінаюцца.

Пісьменнік стаяць перад сабой задачай выдзяліць мастацкія сродкі асноўнага тэмаў, таго часу, калі абуджалася нацыянальная самасвядомасць беларускага народа, калі стыхійна паўставаў прыгоннае сялянства, каб змагацца за волю, за права карыстацца роднай мовай. У апавесці прыводзіцца змяняльны дакумент эпохі — прашэнне беларускага народа, звернутае да сямі: «Не даволі, што славуці народ рускі даведзены да такой вялікай бяды і толь цыганка ўдзяніня, будучы бог вёсць за што ганімы... пабавілі нас ішоў і босцінага сярбу — златой волі, дабылі чынам прывошныя снуку». Гэтыя пахваленыя словы носіць у сваім сэрцы беларус Раман Ракута, які ўзначальваў барацьбу прыгонных сялян.

Гераічнымі вобразам «мужыцкага пара» Ракуты пісьменнік стварае вялікую патрыятычную ідэю, ідэю бескарыснага служэння радзіме і народу. У народзе бацьчы Ракута высока маральны і грамадзянскі асяці. «Мужык — станаў хрыбет усёму», — па-народнаму мудра вызначае ён. Адыці ад народа, згубіць з ім сувязь — значыць згубіць чалавечую годнасць, агуліць. Такі Кізігала, удзельнік феадалаў, калі польскіх езуітаў, адступнік і здраднік.

Апавесць напісана на высокім драматычным дыялекце. Ёнчымі рытмізмам, узвышаным рамантычным бачаннем народнага жыцця, эмацыянальным напамам яна нагадвае гераічную паэму. Вельмі характэрная канюўка апавесці, — яна заварывае ўсхваляванай ролінай мужнага салдата Ішана, які можа пабачыць на сваім вачы і сцілі главу перад веліччю подзвігу і душы чалавека: «Божа, вярнуўся над зямлёю, што нараджае тах людзей».

Незвычайнасць «Свайго» асаблівасць іе кампазіцыі абумоўлены вобразам апавядальніка. Гэта мужны воін, прости, сумленны швейцар, якога лёс закінуў у феадалію Беларусі.

А якая мова апавядальніка, інакш кажучы, мова апавесці? То «сказавал» манера апавядання, то рамантычны прыём пазытывацыі, то жыццёвая моўная стылія старадаўняга часу, якая

У. Караткевіч. Блакіт 1 золата дня. Апавесці і аповесці. Дзяржаўнае выдавецтва БССР, Мінск 1962.

змяняцца гарачай лірычнай плыню сучаснай літаратурнай мовы, — і ўсё гэта спалучаецца ў адзінае стэлію гераічнай легенды.

Дасканала валодае аўтар апавесці сродкамі народна-паэтычнай творчасці. Так, у слоце бою рэалістычна, гераічна-эпічна аснова спалучаецца з гіпербалізаванай рамантычнасцю.

«Зубы авалалі адным па-ражэннем дымам. Я праз яго бачыў, як падалі, круціліся ў віхуры, мітусіліся людзі ў белай вартцы».

І яшчэ я бачыў чалавека ў барышняным плашчы. Ён крычаў нешта жаклівым голасам, узнімаючы адною рукою старадаўні двухручны меч.

Сачыраны рот і грыва валасоў, што ўстава дыбрам — ад іх нельга было адарваць вачэй».

Сла пазытывае ўяўлення падмацаваны ў апавесці ўмелым выкарыстаннем крыніц народнай творчасці і гістарычных помнікаў — гераічнага былічнага эпаса, летанісаў, грамад. Шырокая арудзіца аўтара, яго «кніжнасць» у далейшым выпадку пайшла на карысць творца.

Наогул, характарызаваць мастацкія сродкі У. Караткевіча можна, толькі зыходзячы з унутраных законаў яго паэзіі, якая, дарчы, у самым працэсе станаўлення і бярэ пачатак у яго ўласнай лірычнай паэзіі.

Палымны лірызм, глыбокі псіхалагізм у стварэнні характараў, майстэрства дэталі — вынічаліныя рысы паэтычнай прозы У. Караткевіча. Нельга ігнараваць ускладненую асацыятыўнасць — важнейшы элемент уласцівы яго паэтычным сродкам і папараку аўтара тым, што з'яўляецца сутнасцю яго паэтычнага бачання рэчаіснасці. У сваіх лірычных абавульненнях ён умеє даць дакладную і ёмістую дэталі, якая сцягвае асацыяцыі ў вачы, падкрэслівае тое незвычайнае, што ўбачана мастком. Каб аспіт залімаўся, ён павінен быць адным з найбольш шчырных і прамых у Караткевіча ёсць паэтычнае смеласць у выкарыстанні эпітэтаў. Вось паэтычны вобраз прыгоннай Грыны, стройнай, як бязрозка, дэульчыні. І ў пакутах, калі яе асяліў кат, яна застаецца ўзасобленнем чысціні, прыгажосці, вернасці свайму каханню. Страшныя зрок, яна ідзе да Ракуты. Ад гэтай сцэны шчымымі сэрца: «Прыступка. Прыступка. Яшчэ прыступка. Спускаяюцца белыя, футрай абляюваныя кабіны. Дзеўка з нагачай лебедзя. Што? У лебедзя чорная нога? Я сам педо. А ногі ўсё ж былі лебядзіныя». Эпітэтычная дэталі перадае невыможную паэтычнасць вобраза, — гэта «цараўна-лебедзь» з народнай казкі, а не сляпая дэульчыня — ахвяра шчалецкай тыраніі. За стрыманымі лірычнымі інтанацыямі адчуваецца вялікая душэўная хваляванне.

Лепшыя рысы творчай манеры У. Караткевіча як празаіка праявіліся ў некаторых яго малых апавяданнях, змяшчаных у кнізе. Апавяданне «Карней» — мышыная смерць, напрыклад, вызначаецца тонкім раскрыццём характараў, глыбокай псіхалагічнай матывіроўкай паводзін чалавека. Знешне дэкаратывна чалавек, амаль блазы, які ўсё жыве хадзіць па хатах і трымае пакуты жыцця светлым ідэалам. Карней дамагае жанчыне вырасціць сына і даць яму адукацыю. А ў час вайны ён становіцца барабцітом, мужым народным месціцам.

Адкрыццём непаўторнага характараў дзіціці прываблівае і апавяданне «Як зварываюцца ідэалы». Пісьменніца цікавіць, як закладваецца аснова характараў, як узабачаецца духоўна свет маленькага чалавека — дэульчыні Алёні. Ёй амаль два

гады, але «лічыць жа трэба не па ўзросту, а па тым, што ты паспеў зрабіць». Кожны дзень дэціца адкрывае для сябе шмат новага, над ёй няма прыжур звяччарых людзей. Аўтар эдзоеў добра перадае непа-сроднасць успрыняцця навакольнага свету, уласцівую дэціцы і мастакам і поўную нечаканых адкрыццяў. Свет уяўляецца прыгожым і пазытым ішчэ больш, калі ў чалавека знікае страх перад яго грознымі сіламі. Такую перамогу атрымала Алёнка над сваім духоўным страхам — «выласосам». Уздышы кавалачак жыцця, у якім быццам нічога не адраецца, пісьменнік паказаў адной важнай дэталлю, як расце чалавек, як фармуецца яго воля.

На жаль, не ўсе апавяданні зборніка напісаны на такім узроўні. Магчыма таму, што аўтар часам дазваляе сабе некаторае ігнораванне, як бы жадаючы паказаць, што яму пад сілу зрабіць усё: узвясці гераічную мінуўчыну, стварыць анекдатычна-сатырычны вобраз цыганскага «каралёўства», накідаць цудоўны эскіз аб

В. ГАПАВА.

У ДАПАМОГУ БУДУЧЫМ ДЫРЖОРАМ

Найбольш складаны від музычнай дзейнасці — дыржорскія майстэрствы. Некаторыя музыканты ўвогуле не вераць, што гэтаму можна навучыцца, і лічаць, што «дыржорам траба нарадзіцца». Яшчэ больш складана запісаць на паперы працэс навування дыржорскаму майстэрству. Ці не таму так мала ў нас па гэтым пытанню музычна-тэарэтычнай і метадычнай літаратуры?

У канцы мінулага года ў Мінску была выдадзена кніга С. Ратнера «Элементарныя асновы дыржорскай тэхнікі». На жаль, да гэтага часу нашы вядучыя дыржоры-практыкі, выкладчыкі кансерваторыі не выкараі ў друку сваю думку аб гэтай праблеме.

Кніга С. Ратнера носіць характар метадычнага дапаможніка для студэнтаў-завочнікаў музычнага вучылішча ці кансерваторыі. У кнізе ў сціслай і канкрэтнай форме расказваецца аб асноўных тэхнічных прыняцях, якімі неабходна карыстацца дыржору аркестра, хору, ансамбля і г. д.

Аўтар разглядае два бакі гэтага складанага віду выканаўчага мастацтва: 1) «аваалоданне тэхнічнымі прыёмам» і ўменне іх правільна прымяняць на практыцы, г. зн. засваенне студэнтамі элементаў «тактавання»; 2) мастацкі бок, які зварна мае самую сутнасць музыкі.

Усе раздзелы кнігі размяшчаны ў строгай паслядоўнасці.

У Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі выйшла ў друку і наступілі ў продаж наступныя кнігі мастацкай і музычнай літаратуры:

Міхась Ілімовіч. Літаратурныя крыніцы артыкулы. Склад У. Герасіч. Мастак Ю. Карачун. Тираж 3 тыс. экз., стар. 192. Цана 58 коп.

Міхась Ганчароў. Рэчка-быстрачка. Вершы. На рускай мове. Для малодшага ўзросту. Мастак Е. Лос і Г. Якубчына. Тираж 24 тыс. экз., стар. 32. Цана 9 коп.

Залата Яліныч. Беларуская народная казка. Апрацоўка А. Які-

чалеку двухгадовага ўзросту. зрабіў экскурс у хваравітую псіхалогію нявінна пацярпеўшага чалавека (маецца на ўвазе апавяданне «Ідылія ў духу Вато»).

Аб «выдатках вытворчасці» гаворыць, напрыклад, апавяданне «Лятуць галадзены». Сюжэт гэтага пабудаваны на звышчэйшай малянасці і апісанне ўсёй гісторыі з «Лятуць галадзены» аддае літаратурна-навуковы, грываўскай па паходжанню, але без той магутнай сілы рамантызму, які ўласцівы Аляксандру Грыну. Мара, дзейсная паэтычная мара, неабходна людзям, выклікае высокае пацудзі. Але спрэчкі і жарты багемнай кампаніі, якая спрачаецца аб сутнасці рамантычнага ідэалу ў жыцці, нельга прымаць усур'ёз.

Затое сапраўднымі высокімі пацудзімі і нявыдуманай прыгажосцю жыцця чаруе апавяданне, якое дало назву зборніку. Вясновыя паводкі на Палессі, першае юнацкае каханне Юры і Наталлі, святя на чаўнах — гэта струмень адзінага лірычнага нахатнення, ад якога чытач адчувае сябе як бы памалодзелым. Менавіта такія творы зольны выхоўваць высокую культуру пацудзі.

В. ГАПАВА.

Сцена «Белыя волкі» В. Гапонава. Прыняццё ўдзельнікоў артыстаў Мінскага Палаца культуры прадэставаў. У спектаклі з поспехам удзельнічаюць — медыцынская сестра 4-й клінічнай баліцы В. Гукі і слесар-зборшчык завода электраапаратаў С. Баранаў. Фота У. Крука.

малікі» С. Ратнер правільна праводзіць тую думку, што дынаміка — паняцце яснае, а не коліскае, г. зн. неад'емная частка самай музыкі, не сутнасць.

Шкада толькі, што ўвесь гэты раздзел увайшоў у тую частку кнігі, дзе разглядаюцца тэхналагічныя пытанні дыржоравання. Тым самым парываецца стройнасць і паслядоўнасць выкладання матэрыялу. Але ж дэціце і інаша. Чаму аўтар, гаворачы пра дынаміку як пра мастацкі бок дыржоравання, на жаль, нідэ не ўпамінае пра тое, як тэхнічны асяціццэ, скажам, узмацненне ці заціханне гукасці.

На наш погляд, трэба было б больш падрабязна спыніцца на дыржорскіх схемах. Вельмі дэчна, напрыклад, што ў кнізе нідэ не ўпамінаецца пра тое, як дыржорыюцца пераменныя, складаныя памеры, якія ў музычнай літаратуры сустракаюцца вельмі часта.

Як нам здаецца, не варта было рэкамендаваць пачынаючаму дыржору прымяняць абаротны прадэнт. Гэты прыём строга індывідуальны і складаны, ён патрабуе выдатнага валодання дыржорскай тэхнікай. Апроч таго, мы расцэньваем гэты прыём не як тэхнічную неабходнасць, а проста як асаблівасць дыржорскай «эфекта», без якога можа абасціцца, змяніўшы яго звычайным прадэнтам. (Дарчы, у хварым дыржораванні адваротны прадэнт амаль не сустракаецца).

Некалькі ўскладнёна напісаны раздзелы «Адава-посціт», «Адаваціны прадэнт», «Адаваціны аддава» — не затрыманая, «Адаваціны аддава» — затрыманая. Наўрад ці студэнт-завочнік, сам без дапаможнага дапаможнага ўзросту, разаб'раецца ў гэтых раздзелах: тут неабходны асабствы паназ і вуснае тлумачэнне выкладчыка.

Пры ўсіх адзначаных недаках ад гэтай працы не сумнеюна адаваг стаюць роллю ў падрыхтоўцы музычных надраў. Да гэтага ж аўтар разглядае свае думкі і мэрванні і не даюць, не як нешта непарушае. Ён лічае: «Дыржораванне з'яўляецца справой індывідуальнай. Таму кожны павінен падыходзіць да гэтага творца, уносячы свае суб'ектыўныя, індывідуальныя рысы, свой характар, зыходзячы са сваіх асабствіх адчуванняў».

У гэтым сэнсе мая праца можа служыць трамплінам, адраўным пунітам для пачынаючага дыржора.

Кніга С. Ратнера аднавада свайму прызначэнню, яна прынесе карысць не толькі студэнтам-завочнікам па спецыяльнаму дыржораванню аркестрам, але і тым, хто вучыцца на дыржорска-хварым аддзяленнях.

А. КАДАДЗЕУ, старшы выкладчык Беларускай кансерваторыі, гапоўны хормайстар Тэатра оперы і балета.

Сялета масквічы таксама наўрад ці могуць пакрыўдзіцца на гэтую кніжку: яны, дэціца, адбываюцца ў гэтай паўночнай гледачы, вывучаюць падаўдэў оперы, Дома афіцэраў і Дзяржаўнага руснага тэатра, сцэны якіх былі прадстаўлены пад іх выступленні. Шмат што прывабліла нас ў іх пастаноўках (перш за ўсё тэле-навігасць большасці выканаўцаў). Але не было радасці вялікага хвалявання. І мы па-лучылі патрэбныя скажы пра гэты тэатр шыра і па-сыброўску. Мы ведаем, што за гэтыя гады тэатр напаткала вялікая страта — адышоў з жыцця яго былы мастацкі кіраўнік, адзін з буйнейшых майстроў савецкага тэатра і. Н. Барсенеў. Былі гады блукання і пошукаў. Маруючы на гастролях афішы, яны ішчэ не скончылі: толькі дзе пастаноўкі зроблены адным і тым жа режысёрам, а мастацкія новы ў кожным спектаклі. Дзе ўжо тут гаварыць пра ансамбль, пра адзінаства творчых імкненняў.

Пажадаем нам, таварышам масквічам, каб гэтыя вашы блуканні нарэшце скончыліся, а пошукі ўняцталіся добрымі справамі. Вашаму тэатру прызначана быць на прызднім краі мастацтва. Вы размаўляеце з гледачом, які сёння, як ніколі, патрабуе адкаву на вельмі складаны, трапятлівы пытанні.

Георгій КОЛАС.

БЕЗ ДЭКАРАЦЫЙ, НА КЛАСНАЙ СЦЭНЕ

Харошыя дэціццы ў Танежы-тах, што на Случчыне. Вясёлыя, прапавітыя, дружныя. А спяваюць як цудоўна! Асабліва — частушкі. Старшыня калгаса Іван Пандзевіч Рудыко не нахваліцца імі. Аднак, калі ён складаў сямі-дзевяць план перабудовы калгаснай сядзібы, забываў пра тых самых дэціццэ, якімі так ганарыцца. Усё ёсць у плане: новыя яслі, школа, лезня, новыя гаспадарчыя пабудовы. А клуба новага... няма. Ды і старое клубнае памятка-не выкарыстоўваецца не па прызначэнню.

Разам з усімі калгаснымі дэціццэмі не задаволены старэйшай і яго дачка Ірышка. Старшыня жонка Надзея Рыгоравна марыць выдасці Ірышку замуж за жыццёва-вада Іштана Блажыцка, які ня-дзіця прыехаў у калгас з Масквы пасля вучобы. Ірышка падбаецца Антоні. І Антоні сціма-ваецца ёй. Але пазней ён усё больш і больш пачынае кахаць баваю, задзірыстую Любу-пры-жонку, перадавіка працы. Антоні падтрымлівае дэціццэ ў іх барацьбе за тое, каб старшыня вярнуў клуб моладзі.

Высвятленню ўзаемаадносін у «Трыкутніку» Ірышка — Антоні — Люба спрыяюць некаторыя драматычныя падзеі: лажар на жыццёва-галоўнай ферме і прыезд у калгас Пятра Трафімавіча Шаўчука.

Высвятляецца, што Люба — дачка Пятра Трафімавіча.

Такі, каротка, змест п'есы С. Гурчы «Танежыцкі дэціццэ», прысвечанай сяміналію жыцця калгаснай моладзі. П'еса пастаў-лена ў калгасе ўдзельнікам Рэспублі-канскіх курсаў кіраўнікоў мастац-кай самадзейнасці.

Гэта быў не зусім звычайны спектакль. Па-першае, асноўнымі яго гледачамі былі выкладчыкі ад курсу. Па-другое, выканаўцы адрозніваліся ад удзельнікаў самадзейнасці тым, што за дзесяць месцаў прайшлі тэатрычную і практычную падрыхтоўку. Гэта быў заліковы спектакль, які іграўся без дэкарацый на класнай сцэ-не. (Рэжысура — вучэбная рабо-та курсанта Г. Гапановіча пад кіраўніцтвам выкладчыцы С. Гурчы).

Спектакль, насычаны песнямі, частушкамі, атрымлівае малючым і аўтыстычным. Тое лепшае, што ёсць у драматычных творах, — аў-заемадзейнасць са здымачымі выканаўцаў, мае перавагу над не-дахопамі п'есы і спектакля. Гэта вялікая праца калектыву педагогаў і курсантаў па параўнальна не-апрабаваным тэатральным навукам.

На класных паказках, у бу-дзёнай абстаноўцы заліку, пры дэцічным святле індывідуальны вы-ступнік дэціццэ, а цяпер выха-ванцы курсу пачынаюць спек-такль. Некалькі разоў, што перад табой не артысты-прафесіяналы, раптам бачыш хавалі жыцця. Прыда, не ўсё выканаўцы ігра-юць аднолькава. Не ўсёды дэці-ццэ ансамблевыя.

Лепшыя сцэны — тыя, дзе вы-канаўцы іграюць, калі так можна сказаць, «саміх сябе». Вось і, Сі-ці-ццэ з Віцебшчыны. Яна выкон-вае роллю Клары, якая марыць пра чыстае, вернае каханне. З ініціатывы некаторых разважам-

наў Клары сяброўкі падсмейваюць-ца. Самыя складаныя сцэны і. Сіціццэ іграе натуральна, яна разумее сваю гераію да драб-ні. Ролі скарп-блэнт Дашкі і Галазі выконваюць М. Губанова і А. Мішчанчук. У кожнай свай тэмперат, свая манера тры-мацца, гаворыць на сцэне, разга-ваць на падзеі. Створаным імі характарам вершы. Тое ж мож-на сказаць пра Я. Крыўчана (Іры-шка), Ж. Трусеня (Люба), у мен-шай меры — пра А. Барсуку (Сце-шана), Н. Апанасовіч (Мая).

У больш складаным становішчы апынуўся выканаўца, якім трэба сцімаць «справавабавіцця»: П. Чарняўскі (старшыня калгаса Іван Рудыко), М. Саўчанка (На-дзея Рыгоравна, жонка старшын-ні), В. Каманецкая (дэчка Фро-са), Г. Гапановіч (Пётр Шаўчук).

Тут можна было б больш жор-стка крытыкаваць, але варта пад-крэсліць, што гэта ўсё ж сама-дзейнасць, і сказанае вышэй пра-дэцітавана не толькі жадаючым па-дзяліцца ўражаннямі, колькі імкненнем зрабіць некаторыя аб-агульненні.

На мою думку, кіраўнікі і вы-кладчыкі курсаў і час навування павіны звартаць большую ўвагу не толькі на выпрацоўку ў слуха-чых тэхнікі акцёрскай мовы, але і на звычайную культуру мовы.

Бо культуры вымаўлення не ад-чуваецца ў спектаклі.

Пісьменнік на кароткі тэрмін навування, неабходна зліяць з машынамі навушны хліб б-насту курсантаў мастацкага афармлення спектакля. І нарэш-це, трэба ў далейшым насправа-ваць паставіць са слухачамі курсу і «поўнаметражную» клас-ную п'есу.

У сувязі з гэтым узнікае па-трэба палічыць тэрмін навуван-ня на рэспубліканскіх курсах. Ад-гэтага толькі выйрада б якасць падрыхтоўкі кадраў кіраўнікоў мастацкай самадзейнасці.

Б. РАНИ.

БЕЛАРУСЬКАЯ ВЕРША НА ВЕНГЕРСКАЙ МОВЕ

Пашыраюцца сувязі паэтаў Бе-ларусі з літаратурнымі краінамі замежжя.

У будаўніцтве выйшаў чарговы, VI нумар часопіса венгерска-са-вечкай дружны «Свет Хірадо». У часопісе змяшчаны вершы Еўда-ніі Лосі «Альба Рэгія» і «Разлі-танне». Іх пераклад у на венгер-скую мову паэт Мікаш Пётр.

Часопіс змясціў таксама фота-беларускіх паэтаў і на артыкул аб наваднім Венгры.

НА ЭКРАНЕ — сельскагаспадарчыя фільмы

У калгасных і саўгасных клубах Савіцкага раёна з поспехам дэманструюцца сельскагаспадар-чыя фільмы.

Толькі за апошні час хлэбара-бы Алякс. Курчын, Круці, Май-сееўна, Кнышын, Вярхлеся, што ўваходзіць у саўгас «Пры-чы», з шырокаю прапагандой дэ-муніравалі фільмы: «Малая механізацыя ў жыццёва-адулі», «Як гэта зарыліся», «Рэкаса да ма-лавадак Маладзі» і іншыя. Новы сельскагаспадарчыя фільмы рэгулярна дэманструюцца ў клу-бах калгасаў і саўгасаў, «Пера-мога», «Сіціг камунізма» на ўсіх аддзяленнях саўгасаў «Шаціні» і «Асташкавічы».

Сцена «Белыя волкі» В. Гапонава. Прыняццё ўдзельнікоў артыстаў Мінскага Палаца культуры прадэставаў. У спектаклі з поспехам удзельнічаюць — медыцынская сестра 4-й клінічнай баліцы В. Гукі і слесар-зборшчык завода электраапаратаў С. Баранаў. Фота У. Крука.

